

**หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง**  
**หลักสูตรการทำผ้าชีจากหวายเทียม จำนวน 40 ชั่วโมง**  
**กลุ่มความคิดสร้างสรรค์**  
**ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอตะพานหิน**  


**ความเป็นมา**

ผ้าชีเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไทยที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวันของคนไทยมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในการใช้คลุมอาหารเพื่อรักษาความสะอาดและป้องกันแมลง โดยเฉพาะในสมัยก่อนที่ยังไม่มีวัสดุอื่นๆ ที่มีคุณสมบัติในการป้องกันได้ดีเท่ากับผ้าชีจากหวาย ต้นกำเนิดของการทำผ้าชีมาจากการใช้หวายธรรมชาติ ซึ่งเป็นวัสดุที่หาง่ายและทนทาน เมื่อเวลาผ่านไป วัสดุที่ใช้ในการทำผ้าชีเริ่มมีการพัฒนาและปรับปรุงมาเป็นหวายเทียม เพื่อเพิ่มความสะดวกในการผลิตและลดข้อจำกัดจากการใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ความยากในการหาหวายจริงในบางพื้นที่ และราคาค่าขนส่งที่แพงขึ้น ในยุคปัจจุบันการทำผ้าชีจากหวายเทียมได้รับความนิยมมากขึ้น ไม่เพียงแต่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน แต่ยังสามารถนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่มีมูลค่าทางการตลาด เช่น การนำผ้าชีไปขายในตลาดออนไลน์หรืองานฝีมือท้องถิ่น ทำให้ผ้าชีจากหวายเทียมเป็นหนึ่งในอาชีพที่สามารถสร้างรายได้เสริมได้ การสร้างหลักสูตรการทำผ้าชีจากหวายเทียมมีความสำคัญในยุคปัจจุบัน เนื่องจากสามารถช่วยส่งเสริมอาชีพให้กับผู้ที่สนใจในงานหัตถกรรม โดยเฉพาะผู้ที่ต้องการสร้างรายได้จากงานฝีมือ หรือผู้ที่ต้องการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพในตลาดที่มีการแข่งขันสูง หลักสูตรนี้จึงเป็นทางเลือกที่น่าสนใจในการพัฒนาทักษะด้านการทำผ้าชีจากหวายเทียมให้กับชุมชนและผู้ประกอบการที่สนใจในธุรกิจหัตถกรรม

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนให้มีคุณภาพ ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน สู่ “วิสาหกิจชุมชน : ชุมชนพึ่งตนเอง ทำได้ ขายเป็น” เพื่อเป็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน และความต้องการของตลาด รวมทั้งสร้างเครือข่ายการรวมกลุ่มในลักษณะวิสาหกิจชุมชน สร้างรายได้ให้กับชุมชน ให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า การทำช่องทางเผยแพร่และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนให้เป็นระบบครบวงจร

ดังนั้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอตะพานหิน ได้เห็นความสำคัญของอาชีพธุรกิจการทำผ้าชีจากหวายเทียม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ และทักษะที่พัฒนาขึ้นไปใช้ประโยชน์ในการสร้างรายได้ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษาในสังกัดที่มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ต่อเนื่องได้ตลอดชีวิต เตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงในยุคปัจจุบัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มเป้าหมายให้ได้รับโอกาสในการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ ตามความถนัด ความต้องการของผู้เรียน และนำความรู้ไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว สอดคล้องตามนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ในข้อที่ 3.2 จัดให้มีระบบแนะแนวทางสำหรับผู้เรียน (Coaching) ข้อที่ 3.3 “สกร. Learn to Earn” สร้างงาน สร้างรายได้ การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2567 – 2568 ข้อที่ 2.6 ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) การดำเนินการจัดกิจกรรมครั้งนี้ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ต่อยอดและพัฒนาฝีมือเพื่อสร้างอาชีพได้

### หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน และความต้องการของชุมชน
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมการสร้างอาชีพใหม่ให้กับชุมชน พร้อมส่งเสริมให้เป็นสินค้าขายหน้าร้านและออนไลน์ได้
3. สามารถนำความรู้จากการอบรมไปสร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ ให้กับตนเองและครอบครัว

### จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาการทำผ้าชีจากหวายเทียม
2. มีทักษะในการเลือกซื้อ เลือกใช้วัตถุดิบได้
3. มีทักษะในการคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพ
4. สามารถนำสินค้าไปจำหน่ายหน้าร้านและผ่านสื่อออนไลน์ได้
5. สามารถเป็นอาชีพใหม่ให้กับชุมชนได้
6. สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
7. มีความพึงพอใจในการฝึกอาชีพระยะสั้น หลักสูตรวิชาการทำผ้าชีจากหวายเทียม

### กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

### ระยะเวลา

|            |    |         |
|------------|----|---------|
| จำนวน      | 40 | ชั่วโมง |
| ภาคทฤษฎี   | 4  | ชั่วโมง |
| ภาคปฏิบัติ | 36 | ชั่วโมง |

โครงสร้างหลักสูตรการทำฟาสีจากหวายเทียม จำนวน 40 ชั่วโมง

| เรื่อง                                           | จุดประสงค์การเรียนรู้                                                                                                                                                                                                       | เนื้อหา                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | การจัดกระบวนการเรียนรู้                                                                                                                                                                                                                               | ชั่วโมง   |            |
|--------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------------|
|                                                  |                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                       | ทฤษฎี     | ปฏิบัติ    |
| 1. ความสำคัญและความจำเป็นในการทำฟาสีจากหวายเทียม | 1. เพื่อนำความรู้ไปเพื่อลดรายจ่ายเพื่อสร้างรายได้<br>2. เพื่อนำความรู้ไปต่อยอดอาชีพเพื่อมีอาชีพและสร้างรายได้เพิ่ม                                                                                                          | 1. ความเป็นมาของการทำฟาสีจากหวายเทียม<br>2. ความสำคัญของการทำฟาสีจากหวายเทียม<br>3. ประโยชน์ของการทำฟาสีจากหวายเทียม<br>4. ประเภทของการทำฟาสีจากหวายเทียม                                                                                                                                                                                                              | 1. ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน<br>2. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เบื้องต้น ความสำคัญ ประโยชน์ และประเภทเกี่ยวกับการทำฟาสีจากหวายเทียม และแจกใบความรู้                                                                                                      | 2 ชั่วโมง |            |
| 2. ทักษะการทำฟาสีจากหวายเทียมและการฝึกปฏิบัติ    | 1. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสานฟาสีจากหวายเทียม<br>2. ผู้เรียนสามารถสานและประกอบฟาสีได้<br>3. ผู้เรียนสามารถออกแบบฟาสีจากหวายเทียมลวดลาย ต่าง ๆ เช่น ลวดลายพื้นฐาน ลายสองเส้นสลับ ลายตาข่าย เป็นต้น | 1. ความรู้เกี่ยวกับลักษณะและคุณสมบัติของหวายเทียม<br>2. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตฟาสีจากหวายเทียม<br>- วิธีการเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ<br>- การเตรียมโครงฟาสี<br>- เทคนิคการจัดการอุปกรณ์ เช่น การตัดหวาย การเจาะรู การเตรียมเชือก<br>3. หลักการออกแบบฟาสีจากหวายเทียม<br>4. เทคนิคการสานลวดลายต่าง ๆ เช่น<br>- ลวดลายพื้นฐาน<br>- ลายสองเส้นสลับ<br>- ลายตาข่าย | 1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ได้เหมาะสมและปลอดภัย<br>2. การเลือกวัสดุ<br>- การทำฟาสีจากหวายเทียม<br>3. วิทยากรสาธิตขั้นตอนการทำฟาสีจากหวายเทียม<br>4. วิทยากรให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยมีวิทยากรเป็นผู้ให้คำแนะนำ |           | 36 ชั่วโมง |

| เรื่อง                                                             | จุดประสงค์การเรียนรู้                                                         | เนื้อหา                                                                                                                                                                                                                                                                       | การจัดกระบวนการเรียนรู้                                                                                                                                                                                                                                                                            | ชั่วโมง   |         |
|--------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|---------|
|                                                                    |                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ทฤษฎี     | ปฏิบัติ |
|                                                                    |                                                                               | 5. เทคนิคการสานเพื่อความหนาแน่นและความคงทนถาวร<br>6. กระบวนการประกอบส่วนต่าง ๆ ของฝาชี การเก็บรายละเอียด และการตกแต่งฝาชี<br>- การประกอบโครงสร้างฝาชีให้มี<br>ความสมดุลและสวยงาม<br>- การเก็บรายละเอียด เช่น การพัน<br>ขอบ การตัดแต่งส่วนเกิน การเคลือบ<br>- วิธีการดูแลรักษา |                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |           |         |
| 3. การติดตามและประเมินผล<br>การฝึกทักษะในการทำฝาชีจาก<br>หวายเทียม | 1. ติดตามผู้รับการอบรม สามารถ<br>นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน<br>ชีวิตประจำวันได้ | 1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ<br>2. ทักษะการค้าขายออนไลน์<br>3. คุณภาพของผลงาน/ผลการปฏิบัติ<br>4. แบบประเมินความพึงพอใจ                                                                                                                                                   | 1. วิทยากรให้ผู้เรียนทำทดสอบความรู้ความเข้าใจ<br>ในเนื้อหาสาระ<br>2. ผู้เรียนสามารถมีผลงานที่ปฏิบัติ<br>3. วิทยากรให้ผู้เรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจ<br>4. วิทยากรซักถามผู้เรียนเรื่องการต่อยอดในการ<br>ทำฝาชีจากหวายเทียม<br>5. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน<br>6. ผู้เรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจ | 2 ชั่วโมง |         |

### สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้การทำผ้าซิ่นจากหวายเทียม/ใบความรู้
2. แหล่งเรียนรู้, อินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ต่าง ๆ
3. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

### การวัดประเมินผล

1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระในการปฏิบัติ
2. ทักษะการปฏิบัติ
3. คุณภาพของผลงาน/ผลการปฏิบัติ
4. แบบประเมินความพึงพอใจ
5. แบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน และหลังเรียน

### การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีชิ้นงานจากการฝึก
2. ผ่านการประเมินจากแบบทดสอบไม่น้อยกว่าร้อยละ 60